

TERO
LIUKKONEN IL

MAN
SITOU
MUK
SIA

BAZAR

TERO
LIUKKONEN
ILMAN
SITOU
MUKSIA

BAZAR

Bazar Kustannus Oy
www.bazarkustannus.fi

Copyright © Tero Liukkonen 2020

ISBN 978-952-279-818-3

Taitto: Jukka Iivarinen / Vitale
Painopaikka: ScandBook, Liettua 2020

Hengästytti. Koetin pitää vauhtia yllä mutten halunnut ruveta juoksemaan. Harpoin ja pyrähtelin, puikkelehdin kadulla kulkevien ihmisten välistä. Onneksi heitä ei ollut tungokseksi. Ponnistelu tuntui reisissä, paidanselkämys alkoi hiestyä.

Olin varma, että myöhästyisin. Sanoin itselleni, että niin kävisi joka tapauksessa. Enkö siis olisi voinut hellittää ja kävellä rauhassa loppumatkan. En tiedä mikä siinä oli, mutta minun oli vain yritettävä ehtiä. Jokin minua pakotti eteenpäin.

Näin kävi äärimmäisen harvoin. Olin aina täsmällinen, koska minusta se oli kohteliasta ja ystävällistä. Yritin ajatella, ettei tällä ollut mitään merkitystä, koska kukaan ei erityisesti odottanut minua ja koska olin vain yksi yleisön joukossa. Mutta silti sisäinen tunne laittoi minut kiiruhtamaan.

Tilanne oli alkanut silloin, kun olin silittämässä paitaa puoli-pukeissa. Tarkemmin sanottuna olin suihkun jälkeen pelkkä pyyhe lantiolla. Puhelin soi, vastasin vaikkei olisi pitänyt. Se oli työpuhelu, en tuntenut soittajaa. Luuri lipesi lattialle ja linja katkesi. Soittaja yritti kohta uudestaan mutta jätin vastaamatta.

Tiskikone pyöri viikon tiskit sisässään, silitysrauta oli seinässä, ja päätin vielä surauttaa smoothien. Lounas oli jäänyt väliin työaika- taulujen vuoksi. Olin sinnitellyt kahvin varassa.

Silloin meni sulake.

Asunnossa oli yhtäkkiä aivan hiljaista. Korvissa humisi. Puutalon seinät vaimensivat äänet ulkopuolelta, ja sähkölaitteiden surina oli lakannut. Sadattelin.

Sulaketaulu oli vanhanmallinen, siinä käytettiin keraamisia tulppasulakkeita. Koputtelin sormenpäällä varokekansien suoja-laseja nähdäkseni, missä oli räpsähtänyt ja minkä sulakkeen nalli oli irronnut. Paikansin palaneen propun. Ruuvasin sen irti.

En tahtonut löytää varalla olevia sulakerasioita. Arvelin, että ne olivat ehkä jotenkin päätyneet piharakennuksen varastohyllyille. Pukeuduin osittain ja lähdin käymään siellä mutten löytänyt mitään. Palasin takaisin sisälle. Kävin vielä uudestaan keittiön laatikot lävitse ja löysinkin proppuja. Kävin vaihtamassa 16 ampeerin tulppasulakkeen asianmukaiselle paikalleen, ja keittiössä oli taas normaalisti virtaa. Sain paidan silitettyä valmiiksi.

Sitten hiusten kampaus suolavedellä. Hampaiden pesu. Vaatteet päälle. Sen jälkeen riensin ovesta ulos ja portista kadulle.

Aion nyt kertoa tapahtumasarjasta, joka tempaisi minut mukaansa. Minulla ei ole muuta mahdollisuutta. Ei ole sellaista vaihtoehtoa, että jättäisin kertomatta ja yrittäisin unohtaa. En voinut aavistaa, että seuraavaksi elämässäni alkaisi käänteentekevä jakso. Samalla kohtaisin erityisen ihmisen, joka jättäisi minuun jäljen. Minua ainoastaan arveluttaa se, että tapahtumien kuvaus ylittää kirjalliset kykyeni. Olen päättänyt kirjoittaa tästä mutta toisaalta koetan hyväksyä sen, etten ehkä onnistu tavoittamaan kaikkia inhimillisiä jännitteitä ja syysuhteita, ohi vilahtavien hetkien tunnelmaa ja paikkojen atmosfääriä; en ehkä hallitse sitä, miten tarinan kaari nostetaan esiin taustasta. Teen minkä pystyn. Sen verran olen valmis lupaamaan.

Kulttuuritalon aulassa oli vielä runsaasti väkeä. Ovet oli avattu ja katsojat tunkivat sisään, mutta näytti siltä, että ehtisin joukon hännille ja ajoissa esitykseen. Näin jämäkän hahmon väkijoukon reunassa. Hän oli päätoimittaja, hän heilautti kättään.

Tervehdin. Pyyhin otsaa.

Mentiin huhtikuuta. Pitkältä tuntuneen talven jälkeen ilmassa oli kevättä, ja olin saapunut katsomaan esitystä keskustan näyttämölle

Kulttuuritaloon. 1930-luvulla pystytetty ja Alvar Aallon kalusteilla sisustettu rakennus oli välillä toiminut pitkään elokuvateatterina, mutta neljännesvuosisata sitten se oli palautettu alkuperäiseen tarkoitukseensa. Ongelmana vain oli se, ettei kaupungissamme ollut kulttuuria, ellei sellaiseksi katsottu rotareiden, puutarhayhdistyksen tai bridgekerhon toimintaa. Paikallislehden päätoimittajan tytär halusi isänsä vastustuksesta huolimatta ryhtyä näyttelijäksi, ja kun näin oli käymässä, lehti kustansi tämän esityksen, joka antoi nuorille kyvyille mahdollisuuden näyttää taitojaan. Luvassa oli stand up -komiikkaa, pantomiimia ja improvisaatiota. Esitykseen oli kutsuttu kaikki kaupungin silmäätekevät. Ihmettelin yhä, mitä minä tein siinä joukossa.

Sain päällystakin vaatesäilytykseen. Käännyin riuskasti ja töytäisin takanani narikkaan jonottavaa naista. Hän kaivoi samanaikaisesti jotain käsilaukustaan eikä siksi ollut varuillaan. Törmäsin häneen; hän tuli suoraan syliini, otin hänestä kiinni, jottemme olisi kaatuneet yhteen läjään. Hän käänsi kasvot minuun päin, ja katsoin hänen vihreisiin silmiinsä.

- Aaahh..., häneltä pääsi.
- Anteeksi, sanoin.
- No niin... tietenkin.
- En huomannut.
- Ehkä kannattais.
- Niin.

Kun olimme molemmat tavoittaneet tasapainon, siirryin käsivarren mitan hänestä kauemmaksi. Katsoin huolitellusti pukeutunutta punatukkaista naista.

- Täytyy mennä, sanoin. - Myöhässä jo.
- Sama. Mutta kyllä me ehditään.

Livuini väkijoukon mukana auditorioon ja löysin katsomosta sopivan paikan itselleni. Sali näytti täyttyvän lähes kokonaan.

Päätoimittajan tytär Jane oli kehittänyt jonkinlaisen sketsihahmon. Hän ei siis kertoillut pystyvitsejä omana itsenään vaan

hän oli parisuhdeterapeutti Jenna Vuorialho, mikäli kuulin oikein. Sketsihahmolla oli kolme hokemaa. Hän kutsui muka pariskuntia lavalle ja kysyi aina aluksi: ”Mistä kiikastaa?” Seuraavaksi hän jatkoi haastatteleamalla siten, ettei oikeastaan antanut parille suunvuoroa ja sanoi: ”Tärkeintä olla kipeästi hellä.” Sketsi jatkui samassa rytmisessä, kunnes lopuksi tuli neuvo: ”Kotipesä kuntoon.” Janen kasvoilla ja eleissä oli luontevaa ilmeikkyyttä, mutta ehkä hän oli lopulta kumminkin liian nuori saadakseen komiikkaansa vaikuttavuutta. Ensimmäisen kohtauksen maltoin seurata, mutta uusiin esiintyjiin en jaksanut enää keskittyä, koska tiesin, että riittäisi jos sanoisin jotain myönteistä ja kannustavaa Janen taidoista.

Esityksen ja aplodien jälkeen päätoimittaja Ruuttu nousi näyttämölle. Hän puhui, kuinka valitettavaa oli, ettei kaupungissamme ollut vakituista kaupunginteatteria, mutta meidän oli mukauduttava realiteetteihin. Sellaisia taloudellisia velvoitteita kunnan talous ei ollut aiemmin kestänyt eikä tulisi kestäämään, sitä paitsi pääkaupungin ammattiteatterit olivat niin lähellä, että aktiiviset teatterinharrastajat olivat tottuneet käymään siellä. Nyt kuitenkin tämä nuorista kyvyistä koostuva näyttelijäryhmä oli saanut alueelliselta taidetoimikunnalta ja eräältä säätiöltä tukea, ja lisäksi oli pari huomattavaa sponsoria. Ruuttu iski silmää yleisölle. Niinpä Å-teatteriksi nimitetty ryhmä alkaisi valmistaa näytelmää, joka oli...

Lause jäi kesken, ja Ruuttu koetti kaivaa nimeä mielestään. Hän otti housuntaskusta muistiinpanolappunsa esiin ja yritti tihrustaa siitä oikeaa tietoa. Eturivistä joku huikkasi vinkkiä Ruutulle, mutta en kuullut, mitä siellä sanottiin.

– Miten se oli...? Ruuttu jatkoi mikrofoniin.

Kuului mutinaa etualalta.

– Niin... ihan venäläisiä klassikoita, aivan, Ruuttu sanoi, – saadaan pienen kaupunkimme näyttämölle...

Oliko se Dostojevskia? Ruuttu puhui nyt mikrofonin ohi, mutta saatoin kuulla sen.

Lisää mutinaa edestä.

– Mikä...? Ruutun ääni kuului nyt kaiuttimista. – *Mestari ja Margarita*... Joka tapauksessa ihan keskeistä materiaalia.

Ruuttu kertoi vielä, että ensi-illan oli määrä olla marraskuun lopussa, minkä jälkeen näytelmästä olisi puolen tusinaa esitystä syyskauden lopussa ja vuodenvaihteen tienoissa. Ohjaajaksi oli saatu oman kylän poika Jukka Ihalainen, alan koulut käynyt kolmikymppinen jäpikkä, kyllähän kaikki Jugen tunsivat.

Ruuttu pyysi vielä yleisöä osoittamaan suosiotaan ja onnittelemaan kaupunkimme nuoria näyttelijöitä. Lopuksi hän kutsui kaikki aulaan nostamaan maljan ja nauttimaan pientä suolaista purtavaa.

Yleisö nousi paikoiltaan ja tungeksi näyttämön edestä oville, minäkin menin muiden mukana. Eteishallissa Ruuttu nosti kättään ja vinkkasi minua liittymään ympärillään olevaan pieneen seurueeseen. Nyökkäsin ja käännyn joukon mukana vasemmalle, missä oli tarjoilupöydät. Kahvinjuonti pitkin päivää oli vienyt ruokahalun, mutta ajattelin muodon vuoksi ottaa jotain lautaselle ja lasiin. Etenin tungoksessa hitaasti kohti pöytiä. Tuntui siltä, etten päässyt juuriin eteenpäin. Painoin käsivarsillani edessäolijoita, jotta he olisivat tehneet tietä. Sitten huomasin, että joku roikkui takinhelmassani, aivan kirjaimellisesti. Olin pääsemättömissä.

Käännyn katsomaan taaksepäin ja näin tutut virnuilevat kasvot.

– Ai helvetti, Peter, sinäkö se olet! Mitä sä täällä teet?

– Kato äijää, kesti kauan ennen kuin huomasit.

Peter naureskeli ja kertoi, että oli pitänyt kiinni takinhelmastani jo pitkään. Minä olin luullut, että tungoksen vuoksi en päässyt eteenpäin, ja niinhän se olikin, mutta Peter oli tehnyt sen vielä vaikeammaksi. Muistelin hänelle yhteisiä Turun-aikojamme ja sanoin, että silloin oli aivan sama juttu: pyöräkisoissa Peter roikkui paidanhelmassa lähes alusta loppuun. Mutta kun tuli ratkaisun aika kisan loppuvaiheessa, hän tykitti ylämäessä ja jätti minut taakseen. Jalat hapoilla katsoin seuraavassa laskussa, miten hän viiletti jo pitkällä.

Juteltiin Peterin kanssa kuulumisia. Kysyin, miten hän oli päättynyt kaupunkiimme. Hän selitti, että yksinkertainen kuvio: vaimo

oli täkäläisiä. Peter itse työskenteli Helsingissä pankkiiriliikkeen toimitusjohtajana, ja kun vaimo halusi pysytellä tutussa ympäristössä, hänelle täältä käsin työmatka ei ollut vallan rasittava. Pienessä kaupungissa Peter oli ilman omaa pyrkimystä ajautunut politiikkaan ja oli kaupunginvaltuutettu ruotsalaisen puolueen listoilta. Hän kertoi, että hän oli kyllä huomannut minun tuloni paikkakunnalle, sen verran pienet olivat kuviot, mutta aika monta kuu-kautta oli kulunut ennen kuin törmäsimme.

– Näytät pirun hyvältä, sanoin Peterille. – Kunto kohdillaan?

– Tiedä siitä. Oltiin just pari viikkoa Balilla. Ei kyllä suakaan voi moittia.

Alun perin olimme ystäväystyneet teineinä pyöräilyseurassa. Peter jaksoi kilpailla jonkin aikaa myös aikuisten tasolla, mutta minun menestykseni oli niin vaatimaton, että innostus laantui. Olin tavattoman iloinen, että olin törmännyt näin yllättäen Peteriin. Hänen olemuksestaan huokui nuorekas energisyys, niin että vuodet väliltä tuntuivat häviävän. Kun hänen kanssaan jutteli, tovin päästä alkoi tuntua siltä, että neurooseja tai ahdistuneisuutta saati muita pahempia psyykkisiä ongelmia ei ollut ihmiskunnassa lainkaan. Hänen huolettomuutensa tarttui, hänen läsnäolonsa kohotti aina tunnelmaa, ja siksi kai olin hänen seurassaan niin hyvin viihtynyt.

– Vieläks tsygä rullaa? Peter kysyi.

– Käyn kaupassa pyörällä, vastasin. – Entä itse?

– Vähänlaisesti. Vedän joskus junnuille treeniä. Mutta sun kanssa lähtisin kyllä maantielle. Koska mennään?

Naurahdin.

– Onko sulla jo uusi nainen näköpiirissä? Peter kysyi.

– Sä olet siis kuullut. Erosta.

– Sattumalta. Joku kertoi, en enää muista kuka.

– Ei ole kauhean ajankohtaista.

– Kyllähän nyt nainen pitää olla. Netistä niitä saa, tai mistä vaan.

Rupeat deittailemaan, katsot vähän ympärillesi. *Just go with the flow.*

– Töissä ihan tarpeeksi. Eron jälkeen vähän hapoilla.

– No just ton takia.

Peter pyysi kyläilemään luonaan. Vaimo ja lapset tutustuisivat minuun mielellään. Lupasin käydä. Peter kuvaili asumustaan. Uudehko reilunkokoinen omakotitalo oli maaseudulla vanhan kalastajakylän tuntumassa. Kaksi autoa piti toki olla, pientä käytännön riesaa siitä, mutta luonnonläheinen ympäristö ja oma rauha olivat korvaamattomia. Sitä paitsi golfkenttä sijaitsi ihan vieressä.

– Tule ihmeessä, Peter toisti. – Heti kun sulla on aikaa.

Kun Peter oli hävinnyt väkijoukkoon, tähyilin ympärilleni. Huomasin edessä ryhmän taiteilijoita ja päätin mennä siihen suuntaan. Tunsin pintapuolisesti äsken mainitun teatteriohjaaja Jugen ja kuvataiteilija Kaisla Nivan. Muita en ollut tavannut, tai ainakaan heitä ei ollut minulle esitelty. Jugella oli päällään jo tehtaalla tärvellyt farkut ja valkoinen kauluspaita, jonka ylimmät napit olivat auki ja hihat kääritty. Kaisla Niva seurusteli normaalisti muiden kanssa, mutta samalla hän virkkasi jotain käsityötä taitavasti. Hänen ei tarvinnut katsoa työtään, kädet näyttivät toimivan itsestään.

Lyöttäydyin ryhmään nyökkäilemällä samassa piirissä seisoskeleille. En tyrkyttänyt kättä. Kuuntelin tovin aikaa, missä keskustelu mahtoi liikkua. Rohkenin kysyä Jukka Ihalaiselta, olinko ymmärtänyt oikein, että Å-teatterin oli määrä dramatisoida *Saatana saapuu Moskovaan* vai mikä oli suunnitelma.

Juge tuhahti tuohtuneena.

– Päätoimittaja, hah. Ei toimi pää.

– Tuliko sillä virhe? kysyin.

– Voi vittu mikä pässi. Bulgakovin nimi oli varmaan jäänyt tuottajan papereihin joltain vanhalta asiakirjapohjalta.

– Kyllähän se seuraa kulttuurua, Kaisla Niva sanoi väliin.

– Mistä tiedät, Juge sanoi.

– Olen käynyt niiden kotona. Ainakin se lukee paljon.

– Mutta ei vitussa ymmärrä lukemaansa, Juge sanoi.

Koetin sanoa jotain pehmentävää. Totesin, että Ruutun kanssa oli helppo tulla juttuun. Kysyin Jugelta: – Mikä näytelmä se sitten on?

– Gogolin *Reviisori*.

– Aa...

Juge huomasi ilahtumiseni. Sanoin hänelle, että hauska kuulla ja että minua kiinnosti kovasti heidän tulkintansa. Juge sanoi, että työ oli vasta alussa. Sen sitten näkisi, mitä näytelmästä tulisi. Sanoin, että olin aiemmin hieman harrastanut teatteria. Minusta olisi mukavaa, jos voisin uudessa kotikaupungissa virittää kulttuuripyrintöjä uudelleen.

Jane saapui joukkoomme ja asettui seisomaan Juge vierseen. Hän nojautui tätä vasten, ja Juge kietaisi käsivartensa Janen ympärille. Ei ollut epäilystäkään, että he seurustelivat keskenään.

– Siis sä haluaisit mukaan, Juge sanoi minulle.

– No joku pieni rooli. Jos mahdun porukkaan.

Katsoin Jugea. Itse asiassa hän ei ollut enää ihan untuvikko. Jane oli varmasti vielä teini-ikässä, mutta Juge oli arviolta 32-vuotias. Jane käänsi katseensa poikaystävänsä, ja hänen silmissään käväisi lämmin, pehmeä häivähdyks. Juge jäi miettimään ehdotustani.

Käännyin Janen puoleen ja kysyin häneltä:

– Mistä sä löydät aiheet noihin sketseihin?

– Aika helppoa.

– Että katsoo ympärilleen, tulkitsin.

– Tarvi ku vähän kuunnella puolimutsin juttuja.

– Niin. Että ihan lähipiiristä löytyy esikuvat.

– Näitä se lukee lehdistä ja kertoo muillekin.

Jane otti poikaystävänsä kädestä ja veti mukaansa, ehdotti, että he hakisivat juotavaa, sillä hänellä oli kiljuva jano. Juge kääntyi ja sanoi, että hän palaisi asiaan. Hän kutsuisi minut ensimmäisiin harjoituksiin ja siellä katsottaisiin, olisiko minulle sopivaa roolia. Ryhmä hajaantui nuorenparin lähtiessä. Lähdin harhailemaan ihmisjoukossa eteenpäin.

2

Tungos oli jo hieman hellittänyt, kun tunsin käsivarressa nykäisyä. Vilkaisin sivulle ja näin äskeisen punapään. Hän hymyili minulle.

Vihreät silmät ja hymy.

Katsoin naista lähietäisyydeltä, toistamiseen. En saanut sanaa sanottua. Kiehtovasti kaartuvien kulmakarvojen alta katsoivat silmät, joiden ilme oli leikkisästi haastava. Iiristen vihreä välähdys toi mieleen kissaeläimen tai afgaanitytön pakolaisleirillä tai jonkin kehnon romaanin sankarittaren.

- Mitä mietit? hän tokaisi.
- Että osaanko vielä viheltää.
- Ja mikä on vastaus?
- En oo varma.
- Mä voin opettaa.

Nainen luki minua kuin avointa lehden aukeamaa, mutta minä en saanut hänestä selvyyttä. Näin me törmäillään vähän väliä, hän sanoi. Hän kysyi, enkö muistanut häntä.

Vakuutin muistavani ja mietin samalla kuumeisesti.

- Lähdetään täältä, nainen kuiskasi.
- Minne? kysyin.
- Minne vaan. Mennään.

Emmin. Tuntui hieman arveluttavalta, varsinkin kun olin saanut vaikutelman, että minun olisi pitänyt tuntea hänet, mutten millään osannut sanoa, kuka tuo nainen oikein oli. Hän oli jo ottanut

päällystakkinsa ja vinkkasi ovelta minua mukaansa. Hain narikasta takin ja lähdin naisen perään.

Hän otti minua kädestä ja käännyimme kadunkulmasta oikealle. Menimme Raatihuoneenkataa jokirantaan. Nainen astui rantaravintolan kohdalla joen reunakiveykselle, ja minä menin sinne hänen kannoillaan. Hän katsoi joen yli länteen ja levitti kätensä. Hän sanoi, että meidän olisi parasta jättää tämä kaupunki, tämä kyläpahanen taaksemme ja lähteä maailmaan. Meidän pitäisi karata kahdestaan ja jättää nämä pienet, mitättömät ympyrät. Minua edelleenkin vaivasi se, etten saanut päähäni, kuka nainen oli. Tapasin työssä kymmeniä ihmisiä päivittäin, viikkojen ja kuukausien kuluessa satoja, ehkä tuhansia. Ja jokainen heistä oletti, että minä muistin heidät, koska he muistivat minut. Nainen kääntyi hymyillen katsomaan minua ja kysyi, olisinko valmis karkaamaan hänen kanssaan. Leikkipuhetta, arvelin, mutta sanoin kuitenkin totuudellisesti, että olin oikeastaan vasta äskettäin saapunut kaupunkiin. Halusin enemminkin tulla tutuksi sen kanssa.

Nainen kääntyi vielä joen puoleen, elehti käsillään ja painoi sitten kämmenet rintaansa vasten ja laushti:

- Mä olen jo tehnyt valintani.
- Minkä suhteen? kysyin.
- Maailman.
- Entä maailma, mitä se sanoo?
- Oi sinä ihana ihminen, älä jättäydy teeskentelijöiden armoille.

Ole itsesi arvoinen.

- Ja näin se puhuu sinulle...
- Niin. Eikö olekin kaunista.

Hän pyörähti minuun päin, tarttui minua hihasta ja sanoi, että jäidenlähtö oli kohta käsillä. Samalla tavoin kuin joen jääpeite kirpoaisi, myös hän tempaisisi itsensä vapaaksi.

Jatkoimme kohti vanhaakaupunkia. Kuljimme käsikynkkää. Nainen asteli ripeästi ja koetin pysytellä hänen rinnallaan. Jonkinlainen yhteinen tahti löytyi.

Silloin muistin, kuka hän oli: päätoimittajan vaimo, olisihan minun pitänyt yhdistää hänet vaivatta. Paikallislehden päätoimittaja Arto Ruuttu oli toista kertaa naimisissa ja oli tehnyt hyvän valinnan. Tai ehkä nainen oli valinnut hänet.

– Heei... , huikkasin naisen selälle. – Kysymys.

Hän käännähti hymyillen.

– Ni.

– Ootko ottanut miehesi sukunimen... vai oletko pitänyt oman?

– Täh.

– Että perinteisesti miehen nimellä vai modernisti omalla.

– Mitä sä meinaat.

– Vaikutat aika itselliseltä.

– Niin.

– Että...

Nainen töytäisi kädellään minua rinnuksesta.

– Aa, nyt mä ymmärrän, hän sanoi.

– Mitä.

– Sä et muista mun nimeä ja päähkäilet, miten selviäisit tilanteesta.

– Kyllä mä muistan, totta kai muistan.

– Kuule, mulla on oma nimi. Olen pitänyt sen aina, keskeytyksettä. Linn Christine Rönnbuske. Useimmat sen tässä kaupungissa muistavat. Jotkut kouluaikeiden kaverit käyttävät lempinimeä Rönnis, mutta sulle mä olen ihan vaan Linn.

– Sanoit sä Rönnis.

– Sulle mä oon Linn. En mitään muuta.

– Niin tietenkin, Linn. Sese oli. Kyllä mä sen muistin.

– Aivan.

Vilkaisin häntä kasvoihin. Hän virnisti.

– Kuule Linn, mä en ole nyt ihan varma, sanoin.

– Mutta mä olen.

– Mihin me mennään?

– Sun luokse.

– Mistä sä tiedät missä mä asun.

– Satun tietämään.

Saavuimme Jokikadun asuntooni, joka sijaitsi aivan vanhan sillan tuntumassa. Asuin puutalon kolmiossa, joka oli minulle oikeastaan tarpeettoman suuri, mutta vuokra oli edullinen ja yhden huoneista olin sisustanut työhuoneeksi, joten kokonaisuus oli toimiva enkä pannut viihtyisää väljyyttä pahaksi. Olohuoneen ja makuuhuoneen ikkunoista oli näkymä joelle ja sillalle, ja joen takana sen länsipuolella kohosi metsäinen hautausmaan kukkula. Männikön takaa rinteen huipulla häämötti Petäjäiseksi nimetyn tilausravintolan kuistin valkoinen kaide. Olin itse käynyt pian muuttoni jälkeen toteamassa, että ravintolan terassilta ei näkynyt sisään, ja siksi mieluusti pidin verhot avoinna. Ikkunan alla avautuva jokinäkymä ja 1300-luvulta periytyvä silta virittivät minut aina yömyöhälläkin erityiseen tunnelmaan. Asuin oikeastaan inhimillisen kohtaamisen risteyspaikassa, jossa oli kiinnostavaa tarkastella harvoja yöllisiä kulkijoita ja jossa ajatukset helposti karkasivat omille teilleen.

Linn tuli myös ikkunan ääreen. Katselimme, kuinka nuorehko pariskunta käveli käsikynkkää katua myöten ja kääntyi sillalle. Kesellä siltaa he pysähtyivät. Mies nojasi kaiteeseen ja veti naisen itseään vasten. Sitten he suutelivat.

– Kaunista, Linn sanoi.

– Täyttää mun romantiikan kaipuun, kun katselen joka ilta tovin ikkunasta ulos.

– Ei kai sentään.

– Ainakin joka toinen ilta.

– Tarkoitin sitä romantiikkaa.

Linn asettui sohvalle aivan kuin olisi ollut vakituinen vieras ja ystävä. Kysyin, tahtoiko hän juotavaa. Hän ei kaivannut mitään. Laitoin musiikkipalvelusta Late Night Soft Chill -soittonlistan hiljaisella volyyymilla, ja menin istumaan sohvalle hänen vierelleen. Hän katsoi minua silmiin ja kierähti puoleeni. Hetken

puhumattomuuden jälkeen hän sujahti hajareisin syliini aivan kuin se olisi ollut maailman luonnollisin asia. Mietin, mihin olisin pannut käteni.

- Tulit sitten siihen istumaan, sanoin.
- Eikö olekin mukavampi näin.
- Mitä sulla on mielessä?
- Mitä sulla? Paljon kiinnostavampi kysymys.

Katsoin Linnia suoraan silmiin, jotka olivat ällistyttävän lähellä. Hän hymyili, ja silmien kautta hymy tuntui johdattavan johonkin arvoitukselliseen syvyyteen. En mistään hinnasta olisi halunnut olla muualla kuin juuri tässä. Mutta en ollut varma, toiminko riittävän harkitusti.

Tajusin, että väliimme oli pudonnut hiljaisuus.

- Mitä sä kelaat? sanoin.
- Mitä *sä* kelaat? Linn sanoi.
- Tiedätkö, että mä olen asunut täällä vasta vähän aikaa.
- Tiedän.
- Tiedätkö, mitä työtä mä teen.
- Tiedän.
- Varmaan ymmärrät, millaiset ajatukset mun päässä rullaa.

Linn ei sanonut mitään. Katseli vain minua läheltä. – Käsitätkö.

Linn painoi suunsa vasten suutani. En edelleenkään tiennyt mihin laittaa kädet mutta laskin ne sitten hänen vyötärölleen. En vastustanut suutelemista.

Tunsin läheltä vieraan ihon tuoksun ja lämmön. En oikeastaan enää ajatellut mitään, kaikki tänään koettu kieppui mielessä yhtenä vyyhtenä. Olin sulkenut silmät ja pidin niitä edelleen kiinni. Linnin tuoksu oli miellyttävä ja luonnollinen, ja upposin siihen mielelläni. En voinut tietää mutta minusta tuntui, ettei se ollut peräisin kosmetiikasta vaan hänen iholtaan. Posken, kaulansivun ja hiusten tuoksu oli raikas ja miellyttävä. Vajosin syvemmälle. En halunnut tästä hetkestä pois minnekään.

Suutelimme pitkään.

Linn heilautti puseron päänsä yli ja oli siinä yläruumis häkellyttävän paljaana. Hän taivutti päätä taaksepäin ja tarjosi kaulaa ja rintoja suudeltaviksi. Katsoin pieniä ja kauniita, hieman suippoja rintoja ja painoin kasvot niiden väliin.

Säpsähdin hereille makuuhuoneen hämärässä. En tiennyt, kuinka paljon kello oli. Linnin nukkuva hahmo himersi vieressä vaaleana.

Käännyin selälleni, silmäilin katon paneelia. En tiennyt, miksi olin herännyt. Olin aivan rauhallinen enkä tavoittanut, mitä unta ehkä olin nähnyt. Kuulin kevyen hengityksen vierestäni.

Jostain syystä minulle tuli valtavan hyvä mieli siitä, että nainen nukkui vieressä noin levollisesti ja luottavaisesti. Ehkä lopulta oli niin, että kaksi ihmistä pääsee lähimmäksi toisiaan silloin kun he nukahtavat toistensa kanssa. Jos on jokin epäily tai vierauden vuoksi mieli pysyy varuillaan, he aistivat tarkasti toistensa käännähdykset, hengitykset ja huokaukset ja jopa sen, missä asennossa toinen makaa. En muistanut, milloin olin nukahtanut tai kumpi meistä vaipui ensin. Ehkä se olin ollut minä.

Linn kääntyi havahtumatta. Painoin silmät umpeen ja halusin nukahtaa uudestaan.

ON KIIRE.

Pitäisi ehtiä tilaisuuteen, mutta sitä ennen on vastattava puhelimeen, peseydyttävä, silitettävä paita ja vaihdettava palanut sulake. Pitäisi myös vastata työn haasteisiin, kohdata väsymättä ihmiset, iloita ja surra heidän kanssaan, manata pahuus pois ja hyvyttä tilalle. Pitäisi jaksaa verkostoitua ja rupertella silmätekevien kanssa.

Sitten kohdalle osuu nainen punaisine hiuksineen ja hymyineen. Alkaa intiimi suhde, jonka leikeissä kiire pysähtyy mutta jolle ei riitä tilaa pienessä sisänlämpivässä yhteisössä.

ILMAN SITOUMUKSIA kuvaa hyväntahtoisen humoristisesti joen suistoon kasvaneen pikkukaupungin asukkaiden elämää. Ympäristöönsä tutustuva tarkkailija näkee terävästi mutta katsoo lempeästi. Tero Liukkosen soljuva kerronta on virkistävää luettavaa, se ottaa mukaansa vaivattoman vähin elein.

ISBN 978-952-279-818-3

www.bazarkustannus.fi

BAZAR